

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет «Чернігівська політехніка»
Навчально-науковий інститут права і соціальних технологій
Факультет соціальних технологій, оздоровлення та реабілітації
Кафедра фізичної реабілітації

**ОСНОВИ МЕНЕДЖМЕНТУ ТА
МАРКЕТИНГУ У ФІТНЕС ІНДУСТРІЇ**

методичні вказівки до самостійної роботи
для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
спеціальності 017 – Фізична культура і спорт

Обговорено і рекомендовано
на засіданні кафедри
фізичної реабілітації,
Протокол № 2
від 31 січня 2024 р.

Чернігів 2024

УДК: 796.015.5:005:658.8

О 75

Основи менеджменту та маркетингу у фітнес індустрії: методичні вказівки до самостійної роботи для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальність 017 Фізична культура і спорт / Укл.: Д. М. Драгунов, Ю. М. Ридзель. Чернігів: НУ «Чернігівська політехніка», 2024. 16 с.

Укладачі:

ДРАГУНОВ ДМИТРО МИКОЛАЙОВИЧ, доктор філософії, доцент,
доцент кафедри фізичної реабілітації

РИДЗЕЛЬ ЮРІЙ МИКОЛАЙОВИЧ, кандидат економічних наук,
доцент, доцент кафедри фізичної реабілітації

Відповідальний за випуск: Зайцев Володимир Олексійович,
завідувач кафедри фізичної реабілітації,
кандидат педагогічних наук, доцент

Рецензент: Черняков В.В., кандидат педагогічних наук,
доцент, доцент кафедри фізичної реабілітації

ЗМІСТ

ВСТУП	4
1. ТЕМИ ТА ПОГОДИННИЙ РОЗКЛАД САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ	5
2. ПЕРЕЛІК ТЕМ І ПИТАНЬ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ	6
3. ТЕМИ РЕФЕРАТІВ	9
4. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ ЗВО	9
5. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ	12
РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ ЗВО	13
РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА	13

ВСТУП

Метою вивчення дисципліни «Основи менеджменту та маркетингу у фітнес індустрії» є вивчення специфіки та особливостей управлінської діяльності у сфері фізичної культури та спорту на базі теоретичних основ менеджменту та маркетингу.

Самостійні заняття ЗВО на більш високому рівні сприяють засвоєнню навчального матеріалу, дозволяють збільшити загальний час занять теоретичними положеннями з навчальної дисципліни, дозволяють прискорити процес успішного освоєння дисципліни «ОММФІ». У поєднанні із навчальними заняттями раціонально організована самостійна робота ЗВО дозволяє забезпечити оптимальну безперервність і ефективність закріплення практичного курсу.

Самостійна робота – передбачає усвідомлене планування спрямованої на зменшення безпосередньої допомоги викладача, при виконанні навчальних завдань, що сприяє активному свідомому засвоєнню знань і формуванню умінь та навичок.

До видів самостійної роботи належать: вивчення теоретичних положень з різних джерел; написання рефератів та залікових вимог з навчальної дисципліни.

При виконанні завдань самостійної роботи ЗВО використовують підручники, навчально-методичні посібники та методичні вказівки, інтернет-ресурс, основні і допоміжні джерела з рекомендованої літератури.

Завдання дисципліни полягає у засвоєнні ЗВО методології менеджменту та її прикладного аспекту спортивного менеджменту.

Згідно до вимог освітньо-професійної програми ЗВО повинні:

знати:

- вихідні положення організації менеджменту і маркетингу у фітнес індустрії;

уміти:

- аргументувати управлінські рішення для вирішення проблем, які виникають в роботі суб'єктів фізичної культури і спорту; мати навички лідерства;
- використовувати засвоєні уміння і навички при плануванні і організації підприємницької діяльності.

Результатом виконання самостійної роботи ЗВО з курсу «ОММФІ» є: надання майбутнім спеціалістам з фізичного виховання і спорту знань та умінь з менеджменту для застосування їх в спортивних та інших виробничо-господарських організаціях, вивчення теоретичних та нормативно-методичних положень менеджменту в Україні.

1. ТЕМИ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

№ з/п	Назва теми
1	Загальні уявлення про систему управлінських технологій у сфері фізичної культури та спорту
2	Поняття і сутність менеджменту та маркетингу
3	Система управління фізичною культурою і спортом в Україні
4	Організація як об'єкт управління
5	Керівництво та влада
6	Лідерство (успішність)
7	Послуги у фітнес індустрії
8	Методологія менеджменту
9	Менеджмент управління персоналом у фітнес індустрії
10	Організація праці у фітнес індустрії
11	Фінансовий менеджмент у спорі
12	Функції діяльності працівників фітнес клубів
13	Зарубіжний досвід організації і управління у фітнес індустрії
14	Планування та організація як функція управління
15	Мотивація та контроль у процесі організації спортивних заходів

2. ПЕРЕЛІК ТЕМ І ПИТАНЬ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ

Тема 1: Загальні уявлення про систему управлінських технологій у сфері фізичної культури та спорту.

Знати:

1. Загальні положення про систему управління;
2. Сфера фізичної культури та спорту.

Рекомендована література: [1, 4, 10].

Тема 2. Поняття і сутність менеджменту та маркетингу.

Знати:

1. Сутність та зміст менеджменту;
2. Сутність та зміст маркетингу.

Рекомендована література: [6, 7, 10].

Тема 3. Система управління фізичною культурою і спортом в Україні.

Знати:

1. Структура організації і управління масовою фізичною культурою і спортом на різних рівнях;
2. Основи правової та програмно-нормативної бази розвитку фізичної культури і спорту.

Рекомендована література: [2, 4, 6, 11, 12].

Тема 4. Організація як об'єкт управління.

Знати:

1. Структура організації як об'єкту управління;
2. Елементи системи управління організації.

Рекомендована література: [4, 6, 11, 12].

Тема 5. Керівництво та влада.

Знати:

1. Сутність та особливості керівництва;

2. Форми влади;
3. Стилi керiвництва.

Рекомендована лiтература: [1, 6, 11, 13].

Тема 6. Лiдерство (успiшнiсть).

Знати:

1. Розкрити поняття «Лiдерство»;
2. Успiшнiсть у фiтнес органiзацiї.

Рекомендована лiтература: [1, 6, 11, 9, 10, 13].

Тема 7. Послуги у фiтнес iндустрiї.

Знати:

1. Послуги фiтнес iндустрiї;
2. Основнi послуги у фiтнес iндустрiї.

Рекомендована лiтература: [6, 8, 12].

Тема 8. Методологiя менеджменту.

Знати:

1. Розкрити поняття «Методологiя»;
2. Методологiя менеджменту у фiтнес iндустрiї.

Рекомендована лiтература: [6, 8, 9, 12].

Тема 9. Менеджмент управлiння персоналом у фiтнес iндустрiї.

Знати:

1. Розкрити поняття «Менеджмент управлiння персоналом»;
2. Основи менеджменту управлiння персоналом у фiтнес iндустрiї

Рекомендована лiтература: [2, 5, 8, 12].

Тема 10. Органiзацiя працi у фiтнес iндустрiї.

Знати:

1. Органiзацiя працi;

2. Організація праці у фітнес індустрії.

Рекомендована література: [6, 7, 8, 9, 12].

Тема 11. Фінансовий менеджмент у спорі.

Знати:

1. Поняття про фінансовий менеджмент;
2. Фінансовий менеджмент у спорті.

Рекомендована література: [3, 4, 9, 13].

Тема 12. Функції діяльності працівників фітнес клубів.

Знати:

1. Організація працівників фітнес клубів;
2. Діяльність працівників фітнес клубів.

Рекомендована література: [4, 6, 8, 9, 12].

Тема 13. Зарубіжний досвід організації і управління у фітнес індустрії.

Знати:

1. Зарубіжний досвід організації фітнес індустрії;
2. Зарубіжний досвід управління у фітнес індустрії.

Рекомендована література: [5,10, 12, 13].

Тема 14. Планування та організація як функція управління.

Знати:

1. Планування та організація як функція управління.

Рекомендована література: [1, 2, 6, 10].

Тема 15. Мотивація та контроль у процесі організації спортивних заходів.

Знати:

1. Організація спортивних заходів та їх процес;
2. Мотивація та контроль у спортивних заходах.

Рекомендована література: [1, 2, 6, 11, 12].

3. ТЕМИ РЕФЕРАТІВ

1. Типологія фізкультурних, спортивних організацій та закладів охорони здоров'я.
2. Сутність, принципи, цілі та функції менеджменту у спортивному вихованні та фізичній реабілітації.
3. Методологічні проблеми у фітнес індустрії.
4. Сутність та роль управління та менеджменту.
5. Державне регулювання фізичним вихованням та фізичною реабілітацією.
6. Технологія прийняття управлінського рішення.
7. Керівництво фізкультурними, спортивними організаціями та закладами охорони здоров'я.
8. Менеджмент персоналу організацій з фізичного виховання та фізичної реабілітації.
9. Структура та зміст бізнес-плану фізкультурно-спортивної організації.
10. Планування фізичної підготовки. Організація спортивно-масової роботи.
Поняття про заходи фізичного впливу.
11. Методи менеджменту.
12. Функції менеджменту.
13. Сутність та особливості керівництва.
14. Організація праці в менеджменті.
15. Ефективність економічної праці.
16. Поняття, цілі та принципи маркетингу.
17. Концепції діяльності підприємств на ринку.
18. Поняття маркетингової інформаційної системи.
19. Маркетингові дослідження.

4. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ ЗВО

Поточний контроль – до 75 балів, зокрема

Самостійна робота до 11 балів; присутність та активність на лекціях – до 24 балів; своєчасні відповіді на практичних заняттях – до 40 балів. Семестровий

контроль у вигляді заліку проводиться під час сесії з трьома теоретичними запитаннями по 10/10/5 балів максимум за кожне. Підсумкова оцінка за результатами вивчення дисципліни формується шляхом додавання результатів поточного контролю до екзаменаційної оцінки.

Критерії оцінювання відповіді на семінарських заняттях:

Здобувач вищої освіти має представити усну доповідь або презентацію у форматі PowerPoint відповідно до теми заняття. Представлення однієї доповіді оцінюється у 5 балів.

4-5 бали – оцінюється, якщо здобувач вищої освіти демонструє оригінальність ідеї, її обґрунтування та відповідність основним педагогічним законам; дає розгорнуту відповідь на проблемне питання, висловлює власні судження, підкріплює їх власними прикладами, проявляє творчий підхід, дотримується мовленнєвих норм і високого рівня обґрунтованості відповіді.

3-3,9 бала – оцінюється, якщо здобувач вищої освіти демонструє оригінальність ідеї, її обґрунтування та відповідність основним педагогічним законам; дає розгорнуту відповідь на проблемне питання, втім не висловлює власні судження, а наводить запозичені (з посиланнями на джерела), підкріплює їх власними прикладами, проявляє творчий підхід, дотримується мовленнєвих норм і високого рівня обґрунтованості відповіді.

2-2,9 бала – оцінюється, якщо здобувач вищої освіти демонструє оригінальність ідеї, є неточним при її обґрунтування, не вказує на відповідність її основним педагогічним законам; дає коротку відповідь на проблемне питання, висловлює запозичені судження (з посиланнями на джерела), не підкріплює їх власними прикладами, допускає помилки при дотриманні мовленнєвих норм і обґрунтованості відповіді.

0-1,9 бала – оцінюється, якщо здобувач вищої освіти не демонструє оригінальність ідеї, не обґрунтовує її відповідності основним педагогічним законам; дає стислу відповідь на проблемне питання, висловлює запозичені судження (з посиланнями на джерела), не підкріплює їх власними прикладами,

допускає помилки при дотриманні мовленнєвих норм і обґрунтованості відповіді.

Критерії оцінювання самостійної роботи

Здобувач вищої освіти має представити презентацію у форматі PowerPoint відповідно до теми питання. Представлення одного питання оцінюється у 1 бал.

0,9-1 бал – оцінюється, якщо здобувач вищої освіти засвоїв теоретичний матеріал, який винесений на самостійну роботу, застосування для оформлення результатів самостійної роботи не тільки рекомендованої, а й додаткової літератури та творчого підходу; чітке володіння понятійним апаратом, методами та методиками метрології, стандартизації та управління якістю; вміння використовувати їх для виконання конкретних практичних завдань, розв'язання ситуацій. Оформлення результатів самостійної роботи повинно бути логічним та послідовним.

0,75-0,89 бала – оцінюється, якщо здобувач вищої освіти засвоїв теоретичний матеріал з відповідної теми який винесений на самостійну роботу, та наявне вміння орієнтуватися в ньому, усвідомлене застосування знань для розв'язання практичних задач метрології, стандартизації та управління якістю; при наявності незначних помилок або не зовсім повних висновків за одержаними результатами. Оформлення виконаного завдання з самостійної роботи має бути послідовним.

0,6-0,74 бала – оцінюється, якщо здобувач вищої освіти студент не повністю засвоїв тему для самостійного опрацювання не досконало володіє основними поняттями та положеннями навчальної дисципліни, невпевнено орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, непереконливо відповідає, додаткові питання викликають невпевненість або відсутність знань.

0-0,59 бала – оцінюється, якщо здобувач вищої освіти не опанував навчальний матеріал з відповідної теми для самостійного опрацювання, не знає основних понять і термінів наукової дисципліни, не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, відсутнє наукове мислення.

Максимальна оцінка за виконання самостійної роботи – 11 балів.

Критерії оцінювання відповіді на заліку

Відповідно до вимог перевірки теоретичної підготовки здобувачу вищої освіти ставиться два запитання.

22,5-25 балів отримує здобувач вищої освіти, який виявляє глибокі знання відповідно поставлених питань, усвідомлює важливість теоретичних, практичних знань у його професійній підготовці; уміє вільно користуватися методичною літературою, грамотно й логічно висловлювати свої думки. При відповіді не допускаються помилки.

18,8-22,4 балів здобувач вищої освіти отримує у разі якщо він виявляє достатньо повні знання теоретичного і практичного матеріалу із включених до екзамену питань. Спостерігається уміння працювати з навчально-методичною літературою, але при відповіді допускаються окремі неточності й незначні помилки.

15-18,7 балів оцінюється відповідь, у якій здобувач вищої освіти виявляє теоретичні та практичні знання на рівні репродуктивного відтворення, може використовувати знання при розв'язуванні професійних завдань без ґрунтовного аналізу, та з порушенням послідовності й логіки викладення матеріалу.

0-14,9 балів отримує здобувач вищої освіти, який при відповіді показує надто поверхові знання, допускає значні помилки, дуже погано орієнтується у поставлених питаннях.

Максимальна оцінка за відповіді на екзамені – 25 балів.

5. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Оцінювання знань ЗВО здійснюється відповідно до «Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Національного університету “Чернігівська політехніка”».

З дисципліни ЗВО може набрати до 75% підсумкової оцінки за виконання всіх видів робіт, що виконуються протягом семестру і до 25% підсумкової оцінки – на заліку.

Результати поточного контролю за відповідний модуль оприлюднюються викладачем на наступному практичному занятті. Бали, які набрані ЗВО під час модульних контролів, складають оцінку поточного контролю.

Семестровий контроль у вигляді *заліку* проводиться під час сесії. Оцінка за результатами вивчення дисципліни формується шляхом додавання підсумкових результатів поточного контролю до залікової оцінки. Взаємозв'язок між набраними балами і оцінкою наведений у розділі 12.

В випадку повторного складання заліку всі набрані протягом семестру бали анулюються, а повторний залік складається з чотирьох нормативів (по 25 балів максимум за кожне).

Повторне складання заліку з метою підвищення позитивної оцінки не дозволяється.

За результатами семестру в залікову відомість виставляється оцінка відповідно до шкали оцінювання, що наведена в наступному розділі.

Політика дотримання академічної доброчесності ґрунтується на «Кодексі академічної доброчесності НУ «Чернігівська політехніка»».

РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ ЗВО

Модуль за тематичним планом дисципліни та форма контролю		Кількість балів
<i>Змістовий модуль 1. Поняття менеджменту та маркетингу та успішність у фітнес індустрії.</i>		0...37
1	Присутність та активність на лекціях	0...12
2	Своєчасні відповіді на практичних заняттях	0...20
3	Самостійна робота	0...5
<i>Змістовий модуль 2. Спортивний менеджмент організацій та управління персоналом.</i>		0...38
1	Присутність та активність на лекціях	0...12
2	Своєчасні відповіді на практичних заняттях	0...20
3	Самостійна робота	0...6
Усього поточний і проміжний модульний контроль		0...75
Семестровий контроль (залік)		0...25

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Акимова Л. Н. Психология спорта. Курс лекций. Одесса. Студия «Негоциант». 2004. 127 с.
2. Балабанова Л. В. Рекламний менеджмент. Підручник. ЦУЛ. 2013. 391с.
3. Бондарчук Н. Я. Менеджмент у сфері фізичної культури і спорту. Навчальний посібник. Ужгород. Поліпрінт, 2010. С. 170.
4. Драгунов Д. М. Проблеми та перспективи фінансового забезпечення сфери охорони здоров'я України в умовах реформування. Modern Science-Moderni Veda. Praha. Ceska Republika. 2020. № 10. С. 163-172.
5. Жданова О. М., Чеховська Л. Я. Основи управління сферою фізичної культури і спорту: навч. посіб. для студентів ВНЗ фізичного виховання і спорту. Львів. 2017. С. 244.
6. Мізюк Б. М., Тучковська І. І., Артищук І. В. Стратегічний менеджмент. навч. Посіб. Видавництво «Магнолія 2006». Львів. 2013. 376 с.
7. Імас Є. В, Мічуда Ю. П, Ярмолюк О. В. Маркетинг у спорті: теорія та практика. Київ: НУФВСУ, Олімпійська література. 2017. С. 272.
8. Кирилюк Ю. А. Соціально-економічні та педагогічні передумови розвитку теорії фізичного виховання в Україні в другій половині ХХ століття. <http://hdl.handle.net/123456789/5483>.
9. Кожушко Л. Ф., Кузнецова Т. О., Судук О. Ю. Основи менеджменту і маркетингу. Рівне НУВГП. 2016. 291 с.
10. Криштанович С. В., Криштанович М. Ф. Ключові компетенції менеджера фізичної культури і спорту. *Проблеми активізації рекреаційно-оздоровчої діяльності населення*. Матеріали XI міжнародна науково-практична конференція (10-11 травня 2018 року, м. Львів). С. 319-322.
11. Криштанович С. В. Система формування ключових компетентностей майбутніх менеджерів фізичної культури і спорту. *Науковий вісник*

Ужгородського університету. Серія: «Педагогіка. Соціальна робота». Випуск 1 (42). Ужгород. 2018. с. 122-126.

12. Kryshchanovych S., Kryshchanovych M., Havrylyuk M. Concept of Future Sports Managers' Professional Competence Formation. *Ukrainian Journal of Educational Research*. V. 2. №1(2). 2017. P. 57-61.

13. Haznyuk L. M., & Razumovsky S. O. (2014). Marketynhova diyal'nist' u sferi fizychnoyi kul'tury ta sportu yak ob'yekt sotsial'noho piznannya [Marketing activity in the field of physical culture and sport as an object of social cognition]. *Slobozhans'kyi naukovo-sportyvnyy visnyk. Slobozhansky scientific and sports bulletin*. 1(39). 12-16. [in Ukrainian].